

Alal keerlesid mitmel päeval lauluviisid

Helme valla laste lauluvõistlusest võttis osa 16 laululast. Võistlus toimus neljas vanuserühmas: 3–4aastased, 5–7aastased, 8–10aastased ja 11–13aastased. Žürii koosseisus olid Maimu Järv, Ülle Taal, Sirje Köverik, Maria Põldsalu ning Jüri Salu.

Piirkondlikku vooru pääsesid Kaisa Timpson, Kristi Aas, Kirsika Kiusalaas ning Kairo Vaher Ritsu lasteaed-alkkoolist, nende juhendaja on õpetaja Katrin Viskov. Ala põhikoolist said edasi Kevin Köster, Renita Amarik, Kristi Vister ja Kaisa Pinka, neid juhendab õpetaja Ene Vilipuu.

Neljapäeval, 1. aprillil viidi läbi piirkondlik voor Helme-Põdrala ja Hummuli laululastele, et selgitada välja, kes pääsevad edasi maakondlikku vooru.

Žürii liikmed olid Viive Andersoo, Thea Leitmaa, Maimu Järv, Ülle Taal ja Jüri Salu, kes oli ka helitehnik. Lauluvõistlus toimus viies vanuserühmas ja osales 17 laululast.

Väikesel vaheajal esinesid meile Tõrva muusikakooli poisid ja tüdrukud Viive Andersoo juhendamisel.

Kaunid laulud kuulatud, tegi žürii otsuse. 5–7aastaste vanuserühmast pääsesid edasi Kristi Aas ja

Piirkondliku vooru võitjad ja nende juhendajad

Liivi Arro

Kevin Köster, 8–10aastaste vanuserühmast Renita Amarik.

11–13aastaste vanuserühmast oli kõige tublim Romet Trostjanin Riida ja põhikoolist (õpetaja Eve Toompalu), 16–18aastastest Triin Zemskov Hummuli põhikoolist (õpetaja Reet Noorkõiv).

Korraldajad tänasid kõiki esinejaid tänukirja ja meenega. Samuti

tänati lauluõpetajaid ja žüriid. Ning veel suured tänud Merit Sillaotsale ja õp Kädi Agule, kes seda kaunist lauluvõistlust toredasti läbi viia aitasid.

Ürituse lõpus said lapsed natuke maiustada, selle eest täname Helme vallavalitsust ja Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgruppi.

Liivi Arro

Tõrva linna Laulukarussell 2010

Pühapäeval, 28. märtsil toimus Tõrva gümnaasiumis lauluvõistlus 3–26aastastele lauljatele.

Edasipääsu Valgamaa vooru kindlustasid vanuseastmeti:

5–7 eluaastat

Maria-Helena Lüüs; juhendaja K. Viskov
Emma Laureen Paul; juhendaja N. Hanson

8–10 eluaastat

Joosep Ottokar Oja; juhendaja N. Hanson
Kadi-Triin Terve; juhendaja M. Kala

Automaatse edasipääsu kindlustas Valgamaa poistelaulu konkursi noorima vanuserühma võitja Egnar Hernits.

11–13 eluaastat

Pamela Paul; juhendaja N. Hanson
Klaarika Ilisson; juhendaja M. Kala

14–15 eluaastat

Gerttu Pabbo; juhendaja N. Hanson
Valdek Ott; juhendaja M. Kala

Eripreeamia sai Brigita Sillaots; juhendaja N. Hanson

16–18 eluaastat

Deivi Kivi; juhendaja N. Hanson
Sandra Karu; juhendaja N. Hanson

19–26 eluaastat

Liina Põldsalu; juhendaja N. Hanson
Merju Mei-Riik; juhendaja M. Kala

Eripreeamia sai Klaarika Kõivik; juhendaja M. Kala
Žürii liikmed olid Viljandi Kultuuriakadeemia õpetajad ja Elva muusikakooli õpetaja Evald Raidma, Viljandi muusikakooli õpetaja Hedi-Kai Pai ja Röpina muusikakooli õpetaja Margot Suur. Nende ühine arvamus oli, et üritusele läheneti kevadiselt, humoorikalt ning lihtsalt. Lauljate tase oli väga ühtlane ja seetõttu otsustamine raske.

Huvitavat lauluvaliku ja suurepäraselt omaloominguga paistis žürii hinnangul silma Novella Hanson. Positiivne hinnang tuli ka laulusaadete elava esituse eest. Kiitust jagus ka helitehnik Arnold Loogale.

Meeldis publiku rohkem saalis, kuid rohkem oleks võinud osalejaid olla nooremates vanuserühmades.

Külli Alumäe

Tõrva kultuurimaja kunstiline juht

SEB sulges pangakontori, kuid teenused jäid alles

31. märtsil sulges SEB Tõrva harukontori ning pangateenus kolis postkontoris asuvasse Postipanka.

Sarnaselt paljudele teistele ettevõtetele tuleb ka SEB-l kuludid kärpida ning selle tulemusena oleme sulgenud mitmeid harukontoreid üle Eesti. Sulgesime ka Tõrva harukontori.

See ei tähenda, et pangateenus Tõrvast kaoks: kõik elementaarsed teenused on endiselt kättesaadavad postkontoris töötavas Postipangas. Samuti jäävad alles sularahaautomaadid. Ka äriklientidele on meil personaalsed lahendused, seega ei

tohiks töökorralduse muutus tuua kaasa suuri probleeme.

Tõrva Postipank pakub kõiki peamisi pangateenuseid. Seal saab teha ülekandeid, maksta oma või võõrale kontole sularaha, võtta välja sularaha, saada ülevaadet kontojäägist. Postipangas saab sõlmida ka erinevaid SEB pangalepinguid: arvelduskonto ja juuniorkonto avamine, erinevate deebetkaartide tellimine ja väljastamine; internetipanga ning ka otse- ja püsikorralduste lepingute sõlmimine.

Postipanga teenuseid saab ka-

sutada postkontori tööajal, Tõrva postkontor on avatud esmaspäevast reedeni kella 9–18 ja laupäeval kella 9–12.

Vanasse asukohta jäävad ka SEB sularahaautomaadid. Soovitamegi kasutada sularaha väljavõtmiseks just automaati, kuna see on tasuta. Kontoris või Postipangas on teenustas minimaalselt 30 krooni. Samuti soovitame kasutada kaardimakse võimalusi kauplustes, siis ei pea sularaha olemasolu pärast üldse muretsema.

Eduard Rebane

SEB Valga kontori direktor

Algamas on Natura 2000 taotlusvoor erametsamaale

Toetuse eesmärk on aidata kaasa Natura 2000 aladel asuva erametsamaa säästvate kasutusele, kompenseerides erametsaomanikele Natura 2000 metsaalade majandamisel kaitsepiirangute tõttu saamata jäänud tulu.

Toetuse määra piiranguvõndis ja hoiualal on 940 ning sihtkaitsevõndis 1720 krooni hektari kohta aastas.

Taotluste esitamise tähtaeg on 2.–21. maini. Neid võib esitada ka 22. maist kuni 15. juunini, kuid sellisel juhul vähendatakse toetuse summat 1% võrra iga hilinenud tööpäeva kohta.

Natura 2000 alad Valgamaal

- Otepää looduspark
- Karula rahvuspark
- Koiva-Mustjõe maastikukaitseala
- Koorküla looduskaitseala
- Soontaga looduskaitseala
- Tünder looduskaitseala
- Rubina looduskaitseala

• Karula Pikkjärve maastikukaitseala
Taotlus tuleb igal aastal uuesti esitada!

17, 18, 19, 20. mail toimub taotluste vastvõtmine kella 9–16 Valgamaa Erametsaühing Kesk 12, Valga, kuid eelnevalt metsaomanikuga kokkulepitud ajal aitavad kogu taotlusperioodi vältel taotlusi täita tugisik Helju Leosk (tel 5624 7325), konsulendid Andres Röömus (tel 516 3302, Enn Tomson (511 5728) ja Margus Noorkõiv (524 4467).

Vajalikud vormid on üleväl Erametsakeskuse kodulehel www.eramets.ee ja infot saab telefonidel 683 6058 ning 683 6064.

Täidetud taotluse koos vajalike lisadega võib saata posti teel SA-le Erametsakeskus Mustamäe tee 50, Tallinn 10621, digitaalselt allkirjastatuna natura@eramets.ee või e-PRIA portaali kaudu.

Helju Leosk
Valgamaa Erametsaühing

Kevadised ohud

Kuigi saabunud kevad toob rõõmu paljudele, kaasnevad sellega mitmed ohud.

Juba mõnda aega on kestnud jää intensiivse sulamise periood. Kevadine jää võib paista küll tugevana, kuid ei pruugi inimest enam ei kanda. Kindlasti tuleb arvestada, et sulamine toimub veekogu piires ebahülaselt. Jää on alati õhem sildade juures, kõrkjate ümbruses ning allika- ja suubumiskohtades.

Selles, et külmal ajal juhtuvad veeõnnetused tihti traagiliselt lõpevad, ei pruugi alati süüdi olla väheine ujumisohus, külm vesi halvab tegevusvõime kiiresti.

Peale kalameeste pakub veekogudel käimine huvi ja põnevust eelkõige lastele, kes ohtusid realselt ei taju. Lastevanemad peaks pidevalt neile selgitama jäälemineku ohtusid ning mitte jätma väikesi lapsi veekogude läheduses järelevalveta.

Lõkke tegemisel arvesta kõikide ohtudega!

Kevadised heakorratööd toovad endaga reeglina kaasa ka lõkketegemise. Selleks, et lõkkest ei saaks alguse kulupõleng, tuleb täpselt järgida tuleohutusnõudeid.

Lõket võib teha üksnes tuulevaikse ilmaga. Tugeva tuulega lendavad sädemed kaugele ja tagajärjed võivad olla päris karmid. Ohutuse tagamiseks peab lõkkease olema metsast vähemalt 30 meetrit ja hoonetest vähemalt 15 meetrit eemal. Tuleb jälgida, et lähiümbruses ei oleks kergesti süttivaid materjale või kulu ja kindlasti tuleb varuda endale käeulatusse esmased kustutusvahendid, näiteks ämber vee või liivaga ja märjad oksad.

Pärast tuleb hoolitseda, et tulease saaks korralikult kustutatud. Selleks võib kasutada vett, mulda või liiva. Kodustest või väiksematest lõketest päästeteenistust teavitama ei pea.

Kulupõletamine keelatud

Kulupõletamine on keelatud tuleohtlikul ajal ehk lume sulamisest kuni sügisvihmade saabumiseni. Kulupõletamine on karistatav rahalise trahviga, millele lisandub tekitatud keskkonnakahju.

Tihti saab kulupõleng alguse

järelevalveta jäetud lõkkest või ohtusnõuetele mittevastavast tule tegemisest. Hooletu tule tegemise eest vastutab küll tule süütaja, kuid selle tagajärjed võivad saatuslikuks saada kõigile ümbruskonna inimestele, loomadele, hoonetele ja loodusele. Päästkeskus soovib jälgida, et naabridki kulu põletamise keelust ning tuleohutusnõuetest lõkke tegemisel kinni peavad, sest tule levik ei tunne maavalduste piire.

Juurdepäasuteed peavad olema korras

Päästeteenistus on mures maapiirkonnas ükski elavate vanemate inimeste pärast. Hajaasustusega piirkonnas avastatakse tulekahju tavalt liiga hilja ning traagilised tagajärjed on vältimatud. Päästeteenistus palub tähelepanuga suhtuda oma lähedastesse, tuttavatesse, naabritesse ning tuletada neile meelde suitsuanduri vajalikkust ja abistada vanemaid inimesi elu päästva seadme paigaldamisel.

Kui linnade ja suuremate asulate puhul on operatiivabi juurdepääs ja kohalejõudmine suhteliselt lihtne ja kiire, siis ääremaaadele jäävate metsatuldudeni jõudmine võib olla raskendatud. Siinkohal tuletatakse päästkeskuse inimestele meelde ja paneb südamele, et operatiivse abi efektiivsus õnnetus korral sõltub suurel määral juurdepääsuteede läbitavusest. Seetõttu on just maapiirkondades eluliselt tähtis teed korras hoida.

Korstnad korda

Kevad on ka sobiv aeg mõelda korstnapühkimise ja kütteseademete hooldamise peale. Külma ja pikka talve kütteseadmetele pannud suure koormuse, mistõttu tuleks need asjatundjal kriitilise pilguga üle vaadata lasta.

Tuleohutuse tagamise eesmärgil tuleb lisaks lõõride puhastamisele kontrollida, et ahi ja korsten oleks pragudeta ning tahmaluugid tihedalt suletud.

Tuleohutusosalast nõu ja korstnapühkijate kontaktandmeid saab küsida ka päästeala infotelefonilt 1524.

Erki Remmelkoo
Lõuna-Eesti päästkeskuse ennetustöö büroo juhataja

Raamat – tarkuse varaait

Käesolev aasta on kuulutatud raamatukogudes lugemisaastaks ja ta on mõeldud kõigile, kes oskavad ja tahavad lugeda või alles õpivad lugema. Lugemisaasta toimub kogu Eestis. Selle eesmärk on tuletada meelde, et lugemine on nauding, mis annab nii elamusi kui teadmisi.

Helme raamatukogu ei ole saanud küll aastakümneid kurta selle üle, et lugejaid oleks vähe või loetaks vähe. Ikka on lugejaid 400 ringis, laenutusi 22 000 ringis ja külastusi aastas umbes 10 000.

Need on maakonna raamatukogude hulgas suurimad arvnäitajad. Suurimad kindlasti ka sellepärast, et meie teeninduspiirkond on väga suur. Kui teistel maakonna raamatukogudel on teeninduspiirkonnas 500–700 elanikku, siis meil 1500.

Peale selle on meie raamatukogu teeninduspiirkonna elanike haridustase tunduvalt kõrgem mõne teise maaraamatukogu elanike omast.

Teeninduspiirkond on seetõttu väga suur, et varem asus sellel territooriumil kolm raamatukogu, millest Jõgeveste ja Koorküla likvideeriti juba ammu. Kõigest hoolimata pole nende piirkondade elanikkond teenindamata.

Kalme päevakeskuses laenutatakse ajakirju, ajalehti ja raamatuid. Paikse raamatukogu juhataja ja päevakeskuse juhi koostöös korraldatakse erinevaid raamatuiritusi, mistõttu on ka lugemus suur. Siinkohal tänan südamest päevakeskuse juhatajat Mare Adamsoni, kes väga hoolikalt sealsest rahvast teenindab.

Helme kutseõppekeskuse raamatukogu teenindab Helme küla elanikke. Kirjandusega varustab paikne raamatukogu. Sealne raamatukogu juhataja Laine Reimund on kauaaegne töötaja, kes tunneb läbi ja lõhki oma lugejaid ning teenindab neid hoole ja armastusega.

Mõlemad laenuuspunktid esitavad alati õigeaegselt oma arvnäitajad paiksele raamatukogule, kes kokkutatud andmete põhjal vajalikud aruanded koostab.

Kui Jõgeveste küla rahvas avaldab soovi lugemiseks, rahuldab Jõgeveste Päevakeskuse juhataja Maie Mikk ühiskondlikus korras ka nende soove. Muidugi viib soovitud kirjanduse kohale paikne raamatukogu.

Nüüd siis ka paikse raamatukogu tööst.

2009. aastal sisestati arvutisse kogu Helme raamatukogu fond ja käesolevast aastast laenutatakse kirjandust arvuti vahendusel. Kätsi laenutatakse vaid ajalehti ja ajakirju, kuna neid pole veel arvutisse sisestatud. Nende käitsilaeuatus on tunduvalt lihtsam, sest neid laenutatakse väga palju ja lühiajaliseks kasutamiseks.

Raamatukogu nõukogu on alati olnud abiks kõiksugustes ettevõtmistes. Kui mõnes raamatukogus eksisteerib nõukogu ainult paberil, siis meil seda küll oelda ei saa. Aktiivselt on ürituste korraldamisel ja

Kaie Tähe

lääbi viimisel kaasa aidanud Ritsu lasteae-alkkooli juhataja Ülle Taal ja alati abivalmis Elve Vihur. Mõlemad on ka aktiivsed lugejad.

Kuuldavasti on fondi sisestamine arvutisse mõnel pool aega võtnud aasta, kui mitte rohkem. Meil sai see tänu pingsale tööle teoks mõne kuuga. Siinkohal oli abiks nõu ja jõuga nõukogu esimees Olga Tihane. Meeldiv koostöö on raamatukogul Ritsu lasteae-alkkooliga, mille tulemusena on teoks saanud palju huvitavaid ettevõtmisi. Siinkohal tahan eriti tänada õpetaja Asta Tsiirpi, kellega on koos tehtud kõige rohkem üritusi.

Ka lasteaiatöötajad võtavad aktiivselt osa laste raamatukogu tutvustamisest. Käiakse näiteks rühmiti raamatukogus, viiakse läbi ettelugemispäevi.

Endiselt teeb muret õpilaste passiivsus lugemise vastu. Kui algkooliõpilased veel loevadki, siis põhikooli- ja gümnaasiumiõpilased minimaalselt ja ainult kohustuslikku kirjandust. Eeskujuks teistele saaks vaid tuua mõned algkooli tublid lapsed: Sandra Orav, Annaliis ja Virmo Papagoi.

Kas tõesti on kõiges süüdi arvuti? Ehk lugemisaasta toob muudatusi, kui lapsevanemate ja koolipoolne selgitustöö abiks tuleb. Leidub kahjuks ka lapsevanemaid, kes ei luba lastel nende laste endi sõnutsi raamatukogu kasutada.

Arvutimängud ei arenda meie lapsi. Juba mõne aastaga on märgata lünki nende eneseväljendus- oskuses ning loogilises mõtlemises. Samuti ka kehva orienteerumise kirjanduse ja teaduse valdkonnas.

Raamatut lugedes hangime infot või õpime midagi. Või teeme seda kõike korraga, sest hea ilukirjandus õpetab nii mõnda-

gi sõnavara, kirjavahemärkide ja lauseehituse kohta, aga ka mõtete väljendamise oskust.

Kitsaste majanduslike olude tõttu on ka raamatukogude elu raskemaks muutunud. Kui varem saadi riigilt raamatute ostmiseks 58 000 krooni aastas, siis tänava 37 000 krooni, samas kui raamatute hinnad aina tõusevad.

Samuti on vähenenud raamatukogu enda eelarve. Aga egas midagi, ajad on rasked, küllap elame üle! Raamatukogud on ajast-aega pidanud piskuga läbi ajama.

Ei oleks raamatukogutöö nii edukas, kui meil poleks tublisid lugejaid. Aastaid on olnud tublidest tublimad: Liivi Baghai, Juta Malleus, Milvi Kondike, Tiiu Markvart, Tiiu Galka, Sirje Grištšenko, Hilda Klimov, Urve Kolomin, Riina Mägi, Urve Lillimägi, Aino Kukk, Melle Möttus, Ülle Rosenberg, Leida Solovjov, Ülle Taal, Virve Tamm, Olga Tihane, Asta Tsiirp, Katrin Vaine, Elve Vihur, Ester Viilup, Tiiu Alumets.

Erilised tänusõnad kuuluvad meie aktiivsetele meeslugejatele: Leo Karolin, Jaan Markvart, Kalju Lutt, Velvo Kukk, Endel Kass, Nikolai Solovjov, Mart Toomsalu, Tarmo Tihane, Arvo Tähe, Aivar Rosenberg, Argo Visnapuu.

Loodame, et lugemine jätkub lugemisaastal samas vaimus. Täiskasvanud loevad niigi kenasti, ei oska nagu enam tahtagi. Aga lapsed tuleb tuua raamatu juurde! Hakkaksid nad ometi mõistma, et raamat on tarkuse allikas, selleta pole elu.

Nii raamatukogu kui ka laenuuspunktid jäävad igati töötama selle teadmise saavutamise nimel, on ju tänane laps meie tulevik, meie elu edasiviija.

Kaie Tähe
Helme raamatukogu juhataja

Nüüd on õige aeg!

Julgen väita, et masust on kasu ka. Sellest võib olla raske aru saada, kui tööd ei leia või palka on kärbitud, kuid kas pole me hakanud rohkem mõtlema ja rääkima tõeliselt olulistest asjadest? Ehk on meil siiski võimalik kibestumise asemel rasket aega enda kasuks tööle panna, areneda ja õppida? Peatugem nendel võimalustel, mis tänases Eestis tasuta kättesaadavad on.

Eesti Töötukassa teenuste osakonna juhataja Kadri Lühiste ja tööturukoolituse teenusejuht Karin Andre selgitavad, et tööta jäänud inimeste koolitamise eesmärk on nende tööleaitamine.

Koolitus iseenesest töökohta ei loo. Seetõttu on töötukassa praeguses olukorras suunanud oma tähelepanu teenustele, mis reaalset töökohta seotud ning aitavad tööandjal seda luua. Sinna hulka kuuluvad näiteks tööandjale maks-tav palgatoetus ja tööpraktika.

Näo pööramine tööandjate poole on ka esimesi tulemusi andnud: selle aasta jaanuaris ja veebruaris lisandus uusi töökohti töötukassale vahendamiseks kaks ja pool korda rohkem kui eelmisel aastal samal ajal, palgatoetuse abil sai tööle kuus korda rohkem inimesi kui terve eelmise aasta jooksul kokku.

Ümber- või täiendõpet pakutakse reeglina siis, kui silmapiiril te-renderamas reaalsed töökohad, kuid nendele sobivate töötajate leidmine eeldab töötute koolitamist. Küll aga julgustavad Kadri ja Karin ettevõtjaid-tööandjaid töötukassaga ühendust võtma ja kõike eelmainituga seonduvat uurima. Lähemat informatsiooni saab aadressilt www.tootukassa.ee.

Käesoleva aasta 1. poolaastal pakub pea 40 kutseõppeasutust ja rakenduskõrgkooli tasuta kursusi ka töötavatele inimestele, sealhulgas lapsepuhkusel emad, erivajadustega inimesed ja teised inimesed, kes hetkel ei tööta, aga pole ka töötuna arvel.

Õppida on võimalik väga erine-

vaid asju: keeltest ja suhtlemisest laevanduse ja lennundustehnikani. Kui oled haridus- ja teadusministeeriumi koduleheküljelt www.hm.ee/tasutakursused endale sobiva välja valinud, tuleb kontakteeruda kursust pakkuva õppeasutusega ja teha kindlaks, kas kohti ikka on.

Kui seekord kohad täis, tasub proovida järgmisel poolaastal, sest tasuta koolituste pakumine jätkub 2013. aastani. Koolitusi finantseerivad Euroopa Sotsiaalfond ning haridus- ja teadusministeerium.

Täiskasvanute tasuta koolitamine toimub ka vabahariduslikes koolituskeskustes, kus sihtgrupp inimesed, kes töötuna arvel pole. Selle poolaasta koolitusvõimalusi saab uurida Eesti Vabaharidusliidu koduleheküljelt: www.vabaharidus.ee pealkirja alt «Programm 2008–2010». Programmi rahastavad Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti Vabariik.

Möödunud aasta augustis Ettevõtjate Arendamise Sihtasutuse (EAS) vahendusel käivitunud koolitusosakute programm on mikro-, väikeettevõtete ja FIEde seas suurt populaarsust kogunud. Selle abiga saab koolitust taotleda õppeasutustelt ja organisatsioonidelt, kes antud teenusepakujate nimekirja. Koolitusosakute programmi tingimusi saab vaadata EASi koduleheküljelt www.eas.ee.

Masu õpetab märkama ja kuulama. Majandusbuumi töistes argiskeldustes polnud ju aega vanemad-vanaisade vana aja pajatuse kuulata või jõuda tähele panna, millest su 15aastane poeg oma sõpradega räägib. Tean oma kogemustest: õppimine seob põlvkondi.

Või astu koduteel raamatukogust läbi ja küsi uuesti just seda raamatut, mis kooliajal kohe üldse ei meeldinud. Loed ja üllatud jälle. Tunnistust sellise õppimise eest ei anta, aga hingel hakkab helgem ja pilk on ühtäkki avaram.

Külliki Steinberg

Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni Andras projektijuht

Tõrva-Helme mälumäng jõudis finaalin

Tänavune mälumänguhooaeg on lõppenud. Tõrva-Helme mälumängu viienda hooaja viimane mäng toimus 13. aprillil. Kuna neljast mängust läksid arvesse kolm paremat, siis jäid mitu võistkonda koju kevadet nautima (nad vist unustasid, et auhindu jagatakse just viimases mängus). Vähemasti loodame, et see ei olnud väsimus ega tüdimus ja kõik võistkonnad on uuel hooajal taas stardijoonel.

Neljandas mängus võidutses Helme valla nime kandev võistkond, kes kogus 62 punkti. Järgnesid Paluperu (54 punkti) ja Valga (44 punkti). Koolinoortest võitis finaalooru M.E.S.A. 38 punktiga, järgnesid Mälukaotus (35 punkti) ja Tiku (33 punkti).

Nagu tabelist näha, oli 2.–3. koha jagunemisel määrav vaid üksainus punkt. See on vaid pool õiget vastust. Keegi võib endamisi mõelda, et ta ju teadis õiget vastust, aga see jäi nii-öelda lauda. Võistlus ongi aga huvitav siis, kui on pinget ja konkurentsi.

Loodetavasti jätkavad järgmisel hooajal kõik, kellele mälumängupisik on külge jäänud. Tänavused algajad on saanud suure kogemuse. Kaotajaid mälumängus ei ole, sest kõik on võitnud teadmisi.

Korraldajad tänavad toetajaid: Tõrva linna ja Helme valda, tänu kellele mälumängu traditsioon piirkonnas püsib ja tugevneb.

Laine Tangsoo
Siim Ausmees

Tõrva Tilgad huumoripäeval

3. aprillil toimus Väätsal järjekordne ja arvult juba neljateistkümnemes Maalehe huumoripäev «Maamees muigab». Selline üritus toimub igal aastal aprilli esimesel laupäeval. Tõrva kultuurimaja estraaditruup Tõrva Tilgad võttis taas sellest osa.

Et esinejaid oli palju, pea igast Eestimaa nurgast, otsustas sealne rahvamaja, et sel aastal võib üles astuda ainult kahes žanris: estraadikava ja üksikesinejad.

Estraadikavu oli kuus. Meil õnnestus oma kavaga «Juhtum haiglas» saada esikoht. Loos tegid kaasa kõik viis trupi liiget: Helbe Sillaots, Ain Veebel, Valdeko Kalamees, Kalle Vister ja Asta Mäeorg.

Üksikesinejaid oli 13. Meie estraaditruup ja Tõrva kultuurimaja juhataja Pille Ilisson olid üksikesine-

jad, kellele žürii tunnustussõnu lausus. Nii saigi Kalle Vister, kes žürii hinnangul juba estraadikavas silma paistis, Maalehe eripreemia hea lavalise olemise eest.

Lembit Rimmelgas kirjutas žüriiliikmena 8. aprillil Maalehes nõnda: «Esile kerkis Tõrva estraaditruup oma etteastega «Juhtum haiglas». Neil kukkus kohe kõik kenasti välja ja ajas naerma ka. Huumoripäeva parim kava.

Eriti põnevaks läks siis, kui rahva ette astus Tõrva Tilde ehk Asta Mäeorg ja pajatama kukkus. Tulemuseks igati väljateenitud peapreemia žüriilt. Ka publik valis salajasel hääletusel Tilde oma lemmikuks. Hurraa!

Nõnda, et Tõrva pani seekord pika puuga. Midagi pole teha – lihtsalt oldi teistest üle. Pärast tõrvalaste esinemisi tuli küll veel mitmeid

esinejaid, aga lattu oli liiga kõrgele aetud ja sellest üle ei saanud enam keegi. Huvitav kant see Tõrva – paari aasta taguse telekonkursi «Laululähing» võitis võimsalt sealne neidudekoor. Teine hurraa Tõrvasse!»

Nii avaldas oma mõtteid žürii liige.

Meiega oli kaasas ka tubli sõnaseadja Luule Soro ja tema esituses kuulsime «Kevad kutsus kaatama». Kõik sõnad algasid k-tähega, kuid ei kannatanud ei tekst ega mõtted – oli sügavalt nostalgiline lugu märtsiküditamisest. Kuna oli aga naljapäev, siis tema lugu hindamisele ei läinud, küll aga ütles žürii esimees, et mujal esitamiseks väga hea lugu.

Asta Mäeorg
estraadiringi Tõrva Tilgad juhendaja

Lõpptulemused on sellised:

TÄISKASVANUD	KOOLINOORED
Valga (Lisel Helbrodt, Jaan Rapp, Rudo Lilleleht, Rainer Kuutma) 185 punkti	Tiku (Dagny Viks, Laura-Lisette Tilk, Kadri Kuuskalu) 120 punkti
Helme vald (Rainar Laes, Ott Scheler, Mihkel Kübar, Jürgen Aosaar) 164 punkti	M.E.S.A. (Marietta Juurikas, Elina Kangur, Sille Lääs, Alvar Kasak) 105 punkti
Paluperu (Dagmar Uibo, Liis Lõhmus, Kalev Lõhmus, Valdis Meos) 163 punkti	Suur Majandustõus (Madis Hindre, Guido Kuum, Indrek Kangur, Juhan Kondike) 104 punkti
Pakane 135	Mälukaotus 93
Rõngu 128	Misasja? 90
Krihvel 116	MisSulVigaOn? 90
Viktor 106	Taku 88
Suislepa 91	Väärikad Kaotajad 80
Suured Kotkad 90	Nulliring 80
Mumbrud 85	Pesakotkad 77
Tõrva Lions (2 mängu) 74	Amneesia 64
Ankur 47	Pink Ladies and One Boy (2 mängu) 22

VEEMAJANDUSPROJEKTI VEERG

On kuulda, et linnakodanikke huvitavad juba torustikega liitumise küsimused. See on kindlasti väga oluline, sest selleks ju torustikke ehitataksegi, et kõik kinnistud saaksid liituda ühisesse joogivee- ja kanalisatsioonisüsteemi.

Praegu on meil linnas aga seis selline, et varem pole vajadust olnud neid küsimusi lahendada ja nii ei olegi kindlat korda, kuidas liitumisi korraldada. Linnavalitsus alles tegeleb liitumiste korra väljatöötamisega. Tuleb uurida, kuidas on need asjad toimunud teistes linnades, mis on tehtud valesi ja mis on olnud õige.

Liitumine võib tulla tasuline, sest investeringud peavad ennast tasuma, ka abirahadega teostata. Põhimõte peab olema selline, et täna abistatakse meid, homme abistame teie teisi. Selleks peab ühine vee- ja kanalisatsioonisüsteem suutma ennast ise ära majandada.

Need on küsimused, mis linnakodanikke huvitavad, aga reaalseks liitumiseks läheb alles peale magistraalitorustike projekteerimist, ehitamist ja katsetamist ning seda võib-olla alles järgmisel aastal. Me tuleme selle juurde tagasi, kui on midagi täpsemalt selgunud.

Mis siis täna toimub? Kui eelmine kord sai kirjutatud, et peagi saabuvad linna geodeedid, siis tänaseks on juba suur osa linnast nende poolt läbi uuritud. Kordan veel kord kinnistu omanikele üle, et ärge hoidke saladuses seda teavet, mis teil on. Näidake ette kõik kaevud pöösaste all ja pange tikud muru sisse püsti, kus võib olla maa sees mingi toru.

Kui teil on naabriga ühine süsteem, siis nüüd leidke endale sobilik lahendus otse liitumiseks. Täna te võite saada naabriga hästi läbi, aga tulevikus võib-olla mitte või tuleb kinnistule hoopis uus omanik. Kui teie torustik tuleb üle naabri maa, siis saab naaber teil soovi korral selle kinni keerata ja linn ei saa teid siis aidata.

Kui teie naaberkinnistul asub tühi maja või te teate, et naaber viibib kuskil kaugel ja käib harva majas, siis öelge seda kas geodeedile või projekteerijale. Kui te teate sellise naabri telefoni või mõnda muud kontakti, siis öelge seda ka.

Kui geodeet on ära käinud ja teie kinnistuga tutvunud, valmistab ta ette alusplaani ja siis tuleb teie juurde projekteerija. Projekteerija pakub välja lahenduse, kuidas torustikud ehitada. Usaldage teda, sest tema on selle ala spetsialist. Kui on aga mingi kindel põhjus, et projekteerija pakutud lahendus ei sobi, siis tuleb sellest kohe rääkida ja põhjus ka välja öelda.

Teie liitumistorustiku asukoha valik lõpeb sellega, et projekteerija joonistab paberile teie kinnistu ja märgib sinna kaks punkti. Eelmisel korral oli nendest juttu, need on veetorustiku liitumispunkt ja kanalisatsioonitorustiku liitumispunkt. Kui projekteerija on selle joonise valmis teinud – seda nimetatakse kinnistu liitumispunktide kooskõlastamise leheks –, siis ta soovib sinna kinnituseks teie allkirja.

Need on nüüd need ülesanded, millega peame praegu hakkama saama. Projekteerimise välitööd lõpevad mai jooksul, siis hakatakse tegelema tööprojekti koostamisega ja kooskõlastamisega ametkondades. Kui läheb lahti ehitus, siis olukord linnas muutub ja linnakodanikele tulevad uued katsumused ja ka uued ülesanded.

Lõpetuseks veel teadaanne, et on sõlmitud leping konsultandiga, kes valmistab ette rahastamistoetuse muudatust ehitustööde teise etapiga jätkamiseks. Eesmärk on rahastada kogu linna territooriumil torustike ehitust.

Harri Vihalemm
Tõrva linnahoolduse asutuse projektijuht

Tõrva muusikakoolis on hoogu saamas rahvamuusika õpetus

Tõrva muusikakool on laiendamas rahvamuusikaõpetust. Koolis tegutses juba mitmendat aastat õpilaste rahvamuusikaansambel, mida juhendab entusiastlik õpetaja Viive Andersoo. Tema leiab ansamblile huvitavat rahvalikku repertuaari ja teeb õpilastele mängimiseks jõukohased seaded.

Koos mängivad erinevad pillid: akordion, plokkflöödid, viiulid, kitarr, kannel ja teised. Ansambelis kasutatakse ka erinevaid rütmipille. Õpilased saavad oma pillimängu- oskust kasutada ja arendada. Samuti pakub ansambelmäng noortele muusikutele koosmängukogemust ja -rõõmu. Sageli käiakse esinemas väljaspool kooli toimuvatel Tõrva linna ja Helme valla üritustel.

Muusikakoolis saab kogenud pedagoogide käe all õppida akordionit, plokkflööti, klarnetit, saksofoni, kitarrit ja viiulit. Sellest õppeaastast töötab koolis õpetaja Ave Visori juhendamisel ka kandleklass.

Ave on kannelt õppinud Karksi-Nuia muusikakoolis. Seda kooli võib kahtlemata pidada üheks Lõuna-Eesti kandlemängukeskuseks. Nüüd annab asjalik pedagoog oma oskusi edasi noortele mängijatele. Käesoleval aastal õpetatakse koolis rahvakannelt, järgmisest avame kromaatilise kandle eriala. Õppetöö toimub registreeritud õppekavade alusel ja kestab seitse aastat.

Kannel on rahva hulgas juba sajandeid populaarne olnud. Seda pilli on ikka kodudes mängitud. Kannel on eestlaste muistne pill, kuid seda tunnevad ka paljud lähemad ja kaugemad rahvad. Kannel on levinud soomlaste, karjalaste, maride, udmurtide, lätlaste, leedulaste ja venelaste hulgas.

Kandlemuusika on tihti väga rahulik, rahustav, voolav ja mõtisklev. Seetõttu on kannelt mängitud haigete läheduses, lootes nii nende tervenemisele kaasa aidata. Mõned kaasaegsed rahvameditsiini praktiseerijad mängivad kannelt otse haigle kehaosal.

Kandleid on nelja põhitüüpi:

- vanem kannel: 5–12keelne väikekannel,
- uuem kannel: 42keelne rahva-, kodu- ehk viisikannel,
- saate- ehk akordkannel,

Sõpruskoolide kontserdil Tõrva gümnaasiumi aulas astus üllatusesinejane üles Karksi-Nuia ja Tõrva muusikakooli õpetajate kandleansambel: Ave Visor (Tõrva), Ruth Kuhi ja Pille Bergmann (Karksi-Nuia)

• 46keelne kromaatiline kontsertkannel.

Väikekannel sobib suurepäraselt kodus muusitseerimiseks, laulu saateks, ansambelmänguks, muusikaliseks kujunduseks, jutu taustaks ja töös lastega.

Üha enam leiab väikekannel populaarsust pedagoogide hulgas, ka lasteaedades, kuna on lihtsalt õpitav ja õpetatav pill. Muusikaterapeutid soovivad väikekannelt rahustavat heli stressi maandamiseks ja lõõgastumiseks.

Rahva- ehk kodukannel on leidnud laialdaselt kasutust kodusel muusitseerimisel ning rahvamuusikaansamblikes. Võimaldab paralleelselt mängida meloodiat ja saadet akordidel. Parema käega mängitakse meloodiat ja vasakuga saadet või mõlema käega meloodiat. Ehituselt sarnane kromaatilise kandlega, kuid keeled asetsevad kõlalaua suhtes paralleelselt.

19. sajandi keskpaigaks on meloodia ja harmoonia selgesti eraldatud vasaku ja parema käe vahel: üks mängib viisi, teine harmooniat – enamasti akorde. Rahva hulgas saavad populaarseks valsid ja polkad.

Saatekannel ehk akordkannel on laialdaselt kasutusel rahvamuusikaansamblikes ja saateinstrumendina.

46keelne kromaatiline kontsertkannel on klassikaliste muusikainstrumentide kõrval uustulnukas. See on kujunenud hilisematest diatooniliste helistikega rahvakandle tüüpideks. Oma praeguse kuju sai eesti kromaatiline kannel 1952. aastal Valgamaa kandlemeistri Väino Maala käe all.

Kromaatilise helijärjestusega pillil saab mängida muusikat alates rahvalikust ja lõpetades klassikalise. Kromaatilise võimaldab mängida piiranguteta kõigis helistikes ja annab suuri võimalusi erinevate ajastute muusika ettekandmiseks. Seda võib võrrelda klahvide paigutusega klaveri klaviatuuril: mustad ja valged klahvid.

Tõrvas on elanud edukas kandlemängija Erni Kasesalu, kes oli algul siinse külakapelli, seejärel Valga KEKi rahvamuusikaansambli Torupill kandleolist. Erni oli ka Vabariikliku Orkestrijuhtide Rahvamuusikaorkestri liige.

Erni Kasesalu sai kuulsaks enda välja arendatud mängutehnikaga (saateakordides niinimetatud topeltlöökö pöidlaga), mida ta täiuslikult valdas. Iseõppijana ei osanud ta nooti lugeda, kuid see ei takistanud tal suurepärase kandlelugu loomist.

Juba viis aastat on Tõrvas korraldatud Erni Kasesalu mälestusele

pühendatud kandlepäev.

Esimene kandlepäev toimus Tõrva muusikakooli direktori Aino Orgse algatusel 2005. aastal. Ürituse eesmärk oli kandlemuusika propageerimine. Päev oli pühendatud kandleõpetajatele ja kõigile kandlehuvilistele.

Kandlepäeva kavas oli konverents, kus räägiti kandletraditsioonidest, -liikidest ja -õpetusest. Rahvamuusika tänapäevast Eestis rääkis Võru muusikakooli direktor Celia Roose. Tema sõnul on kannel viimastel aastatel Eestis otsekui uuesti sündinud. Kogu vabariigi korraldatakse kandlemängukursusi ja inimesed valmistavad ise pille.

Konverentsi teine osa oli pühendatud kandlemängija Erni Kasesalule, keda meenutasid tema vend Heini Kasesalu, elukaaslane Malle Ranne, Erniga koos mänginud pillimehed Ants Taul ja Harald Laidre.

Kandlehelid kõlasid päeval Keve keskuses ja õhtul kirik-kammersaalis, keda meenutasid tema vend Heini Kasesalu, elukaaslane Malle Ranne, Erniga koos mänginud pillimehed Ants Taul ja Harald Laidre.

Kandlehelid kõlasid päeval Keve keskuses ja õhtul kirik-kammersaalis, keda meenutasid tema vend Heini Kasesalu, elukaaslane Malle Ranne, Erniga koos mänginud pillimehed Ants Taul ja Harald Laidre.

Teine kandlepäev oli pühendatud noortele, kes juba mängivad seda pilli või soovivad sellega alustada. Eesti nimekate kandleõpetajate juhendamisel õpiti kuuekeelset kannelt nii viisi- kui saatepillina, samuti tutviti kromaatilise kandlega.

Kandleansambelis said kaasa mängida kõik osalejad. Päeva lõpetas ühiskontsert kirik-kammersaalis, kus astusid üles nii kandlepäeval osalevad õppejõud kui õpilased.

Rahvamuusikaga seostuvad ennekõike festivalid, iseõppimine ning põlvest põlve edasi kanduvad traditsioonid. Kandleõpetuse ja mänguõppimise arendamiseks Tõrva-Helme piirkonnas on just selline kandlepäeva traditsioon väärt jätkamist.

Traditsiooni säilimisele ja arendamisele aitab kaasa Tõrva muusikakoolis toimuv rahvamuusikaõpetus, mis tugineb Karksi-Nuia muusikakooli kogemustega kandleõpetajatele.

Thea Leitmaa
Tõrva muusikakooli direktor

Uudiseid siit ja sealt

• Hummulis põhikoolis ja Helme sanatoorses internaatkoolis toimusid kolmandal õppeveerandil August Pulsti Õpistu koolikontserdid «Seal need ajad arvatakse, sealt need tunnid tunnetakse».

Rahvakalendri koolikontserdil räägiti ja lauldi ajast – nii pühast kui argisest. Peamine tähelepanu oli pööratud vastlapäevaga seonduvale. Koolikontserdil esinesid-rääkisid Lauri Õunapuu ja Tarmo Noormaa. August Pulsti Õpistu koolikontserdid Hummulis ja Helmes said teoks Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupi toetusel.

• 11. märtsil toimus Helme sanatoorses internaatkooli 6.–9. klassi õpilastele tunniajaline emakeeleolümpiaad, et tähistada emakeelepäeva. Võistlustöodes tuli osata kasutada tähestikku, silbitada, parandada vigu, kasutada vajadusel h-tähte, seletada võõrsõnade tähendust, osata kääntada veaohhtlikke sõnu, kasutada suurt või väikest algustähte.

6. klassi kõige tublim oli Liina-Liis Liiving, 7. klassis oli võitja Kaido Jakobson, 8. klassi tublimad olid Angela Mägi, Hele-Liis Liiving ja 9. klassi tublimad Epp-Maria Pael, Maria Heinsaar ning Maris Kaibijainen.

• 16. märtsil tähistati emakeelepäeva nii Hummulis põhikoolis kui ka Helme sanatoorses internaatkoolis, külalisena esines kirjanik Siiri Laidla.

Tegu on Tartu kirjanikuga, kes oskab lisaks kirjutamisele käpiknukke meisterdada ning need siis rääkima ja laulma panna. Tema sulest on ilmunud üle kümne raama-

tu, põhiliselt nooremale koolieale, kuid ta on kirjutanud ka mõned raamatud eakamatele lugejatele.

Kohtumisele kahte kooli saabus ta põneva roosa lillelise kohvriga. Iga oma raamatu tutvustamisel avas kirjanik kohvi ja lagedale ilmus tegelane antud loost. Nii tutvusime raamatute «Armas hunt», «Apteegitont Aavi», «Norman Kartmatu ja Noodla vennaskond», «Raamatukogunõid Rosaalie», «Taadu» tegelastega.

Kuulajad said teada, kust tulevad mõtted kirjutamiseks ja millega on Laidla veel tegelenud. Mõlemas koolis oli eelnevalt Laidla loomingut tutvustav näitus.

Hummulis põhikoolis tegeles emakeelepäeva ettevalmistamisega kooli raamatukogu töötaja Endla Miske. Helme sanatoorses internaatkooli algklasside õpilastele tutvustasid raamatuid Lea Prilling ja Triin Soro. Vanema astme õpilased täitsid raamatu «Pärnaõietee» põhjal kuulamistesti.

Tänuõnand ka Tõrva Linna Lasteraamatukogule, kes laenutas meile Siiri Laidla raamatuid.

Kohtumised kahes koolis said võimalikuks Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupi toetusel.

• 24.–25.märtsini toimus Tallinnas 19. üle-eestilise noorjõudide konkurs «Tunne Eestimaa!», kus Valgamaad esindasid Hummulis põhikooli, Helme sanatoorses internaatkooli ja Tõrva gümnaasiumi õpilased.

Konkursi žüriisse kuulusid Virve Raidla

Tallinna Ülikoolist, OÜ Rattamatkad omanik Märt Männik, Jüri gümnaasiumi geograafiaõpetaja Andres Maastik ning Ene Luka Eesti Kodu-uurimise Seltsist, kes oli ka kogu ettevõtmise kuraator.

Eelnevalt oli žüriile oma töö esitanud 17 osalejat. Maarit Meltsas kaitses tööd «Jalutuskäik Helme vaimuelu radadel», mida juhendas õpetaja Luule Rikkand. Meltsas rääkis põhjalikumalt oma kooli rajajast Madis Reisenbukist.

Triin ja Kadi Zemskov Hummulist (juhendaja Endla Miske) tutvustasid tööd «Mulgimaad avastamas». Pikemalt tutvustati Õisu mõisa.

Helme sanatoorses internaatkooli õpilaste Kaido Jakobsoni ja Eduard Polini töö kandis pealkirja «Kirjanduslik Mulgimaa». Töös räägiti meie piirkonna kirjanikest või meie piirkonnast luuletanutest. Lähemat tähelepanu pälvisid Ilmi Kolla, Vello Jaska, Eduard Laugaste, Salme Raatma, Hendrik Adamson, Henrik Visnapuu, Hilda Pikkur.

Kaido Jakobson tutvustas pikemalt Lembit Eelmäe tegevust luuletajana ja esitas ka tema luuletuse «Vanaemale».

Triin Zemskov, kes osales noorjõudide konkursil juba kolmandat korda, sai noorjõudide tunnustuse.

Pärast konkursi siirduti Eesti Nuku- ja Noorsooteatrisse, kus osales õppekursioon NUKU kunstikeskuses ja muuseumis. Vanalinnas tutvustas Mall Variksoo. Majutus oli Tallinna Teeninduskooli hostelis Lastekodu tänavas.

Teisel päeval toimus õppekursioon uuenenud Kiek in de Kökis ja maa-alustes bastionikäikudes. Olime üldse esimene ekskursioonigrupp äsja avatud käikudes. Pidulik avamine toimus eelmisel päeval, 24. märtsil.

Helme sanatoorses internaatkooli ja Hummulis põhikooli õpilaste sõitu noorjõudide konkursile toetas Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp.

• Kahel märtsi õhtul said Helme SIKi õpilased vaadata-nautada Tõrva kultuurimaja näitegrupi «Hingevärvid» improetendust «Harjutusi iseseisvaks eluks» ja lavastust «Kärt».

Mõlemad lood lavastas kultuurimaja kunstiline juht Külli Alumäe. Aitäh talle selle eest, et meilgi oli võimalik osa saada teatrikuust.

• 7. aprillil osalesid Helme sanatoorses internaatkooli 8. klassi õpilased Angela Mägi ja Hele-Liis Liiving Sangastes Valgamaa Juhan ja Jakob Liivile ning Juhan Liivi luuleauhinna laureaatilede keskendunud etlusvõistlusel.

• Helme sanatoorses internaatkoolis toimub igal veerandil õpilaste vaheline võistlus. Arvesse lähevad kõik ettevõtmised, mida koolipere õpilastele välja mõelnud: osalemine võistlustel, konkurssidel, üritustel, ringides. Arvestust õpilaste tegemiste kohta peab huvijuht Ines Piller. Kolmandal õppeveerandil võitsid Maris Kaibijainen ja Heino Veinglas.

Mall Lepik

Tõrvas toimub Valgamaa meeste tervisefoorum «Mehed liikuma 2010»

Meeste tervise liikumine «Mehed liikuma 2010», meesteportaal mees.ee, Valga maavalitsus ja Tõrva linn korraldavad 27. aprillil Valgamaa meeste suunatud TASUTA tervisefoorumi «Mehed liikuma 2010».

Foorumi eesmärk on parandada Valgamaa meeste liikumis- ja tervise-teadlikkust, muuta tervise seotud hoiakuid ja tõsta kaugemas perspektiivis meie kõigi tervelt elatud aastate arvu. Ürituse patrooni, Valga maavanema ülesannetes oleva Kalev Härgi sõnul on Valgamaa meeste tervisefoorumi puhul tegemist maakonna jaoks olulise sündmusega, mis viiakse läbi projekti «Mehed liikuma 2010» raames.

«Viimasel ajal tekkinud aktiivne diskussioon mehelikkuse ja meeste tervise teemadel näitab, et meestega seotud küsimusi tuleb senisest rohkemal määral teadvustada. Suunates

täna tähelepanu meeste tervisele, võime olla kindlad, et Valgamaa on ka kümne aasta pärast jätkuvalt edukas,» lisas Härk.

Foorumil osalevad sõnavõttudega Valga maavanema ülesannetes olev Kalev Härk, Vanemuise teatri näitleja Hannes Kaljujärvi, saatejuht Tarmo Leinatamm, meestearst dr Kristo Ausmees, südameprofessor Margus Viigimaa, Riigikogu sotsiaalkomisjoni esimees Urmas Reinsalu, doktor Aasa Pöder ja Tõrva abilinnapea Maidu Ruusmann.

Foorumi lõpetavad sportlikud ettevõtmised Tõrva gümnaasiumi spordiradadel. Kõigi üritusel osalejate vahel loositakse välja tervislikke auhindu!

Lisainfo ürituse kohta: <http://www.mehedliikuma.ee/konverents/valgamaa-meeste-tervisefoorum.html>

Helme valla jalgrattamatka neljapäevad toimuvad:

6. mail – kontrollpunkt Taagepera Kunstikojas kl 18–20;

13. mail – kontrollpunkt Koorküla rahvamajas kl 18–20;

20. mail – kontrollpunkt Jõgeveste päevakeskuses kl 18–20;

pühapäeval, 23. mail – Helmes kl 11 ühisstart.

Helmes lõppvõistlusel loositakse välja JALGRATAS kõigi distantside läbinute vahel.

Info tel 5663 4124, Jaanus Laiverik.

Helme-Tõrva Elu tervitab uusi ilmakodanikke

ALICE LASTING
25.03.2010

MELANI VEBERSON
31.03.2010

TALGUPÄEV 1. mail kl 10–14 TÕRVA GÜMNAASIUMI PARGIS TULGE KÕIK!

Tulge appi parki oksid kokku kandma ja põletama, pargi teid puhastama ja ääristama, kooli ja järve ümbrust korrastama! Selga tööriided, kätte töökindad, jalga vettpidavad jalatsid ja kaasa oma hea töövahend (reha, labidas, luud, võimalusel võsalõikur). Info: www.teemeara.ee, www.torva.ee, www.torva.edu.ee

KALLID KOOLILÕPETAJAD!

VÕTAME VEEL VASTU ÕMBLUSTEENUSE TELLIMUSI.

UUS! ÕMBLUSTEENUS MEESTELE • Pintsakud • Püksid • Vestid

MÜÜGIL ALATI MIDAGI UUT.

- kangad, lukud, niidid, paelad ja muud õmblustarvikud
- pluusid, seelikud, kleidid, villased kostüümid ja jakid
- pruutkleidid hind al 2990 krooni, pruudidloordid, alusseelikud, kindad, sukapaed ja muud kaunistused

KÜLASTGE MEID
TÕRVA kesklinna kauplusalongis.
AVATUD: T-R 9-17, L 9-14
www.imral.ee

KASKAAD TS OÜ

TÄHELEPANU!

Esimesena Eestis kuuekambriksed aknad uue disainiga! Soodne pakkumine + tasuta paigaldus aprilli lõpuni. Samas võimalus tellida metallist ja puidust välisuksi. Tõrva kontor: Kevade 3. Info tel 766 1525

OÜ SEMT

teostab katuse-, fassaadi- ja renoveerimistöid. Plekkseptatööd.

Tel 506 2377, www.semt.ee

PEREJUUKSUR

Tõrva kesklinnas Tartu tn 4. Avatud E-R 9-17, L 10-14
Kokkuleppel oleme avatud ka hiljem.
Marylin 5362 7401, Kairi 5373 5901

LEIA ENDA JAOKS AEGA JA TULE KÜLASTA MEID JUBA TÄNA!

KIRIKUTEATED

Jumalateenistused Helme kirikus pühapäeviti kl 11.
Piiblitunnid Helme kirikus neljapäeviti kl 17.
9. mail emadepäeva jumalateenistus Helme kirikus, laulab Tõrva poistekoor.

25. aprillil kl 14 jumalateenistus Taagepera kirikus.
2. mail kl 14 kontsertjumalateenistus Taagepera kirikus, laulab Tartu Pauluse koguduse kammerkoor Anna Humala juhatusel.

Järgmine Helme-Tõrva Elu ilmub 20. mail.

Toimetus ootab kaastöid hiljemalt 10. maiks.

LAINESUMBERG
25.11.1909–22.03.2010

HANS ILVES
16.02.1941–03.04.2010

AJAKAVA 27. APRILLIL TÕRVA GÜMNAASIUMI AULAS

- 13.30–14.00 Kogunemine Tõrva gümnaasiumis, registreerimine
14.00–14.10 Avasõnad – Kalev Härk, Valgamaa „Mehed liikuma 2010“ patroon
14.10–14.30 Elu vs teater – Hannes Kaljujärvi, Teater Vanemuine näitleja
14.30–14.45 Eesti meeste südameintervjuu ja selle preventsiiooni võimalused – prof Margus Viigimaa, Regionaalhaigla Kardioloogiakeskuse juhataja
14.45–15.00 Meeste tervis Valgamaal – Aasa Pöder, AS Valga Haigla kooliarst
15.00–15.15 Minu süda, minu tervis – Tarmo Leinatamm, dirigent ja saatejuht
15.15–15.45 Vaheaeg – kerge lõunapaus
15.45–16.00 Mida saab riik teha meeste tervisenäitajate parandamiseks – Urmas Reinsalu, Riigikogu sotsiaalkomisjoni esimees
16.00–16.15 Meeste ja perede sportimisvõimalused Valgamaal – Kalle Vister, Valga maavalitsuse haridus- ja kultuuritalituse juhataja
16.15–16.30 Tõrva spordisüvi 2010 – Maidu Ruusmann, Tõrva abilinnapea
16.30–16.50 Eesti mees aastal 2010 ja 2025 – dr Kristo Ausmees, Tartu Ülikooli Kliinikumi meestekliiniku meestearst
16.50–17.00 Kokkuvõtte foorumist
17.15–18.30 Üllatusega seiklusmatk Tõrva gümnaasiumi spordiradadel. Soovitav sportlik vabaajariietus (sobilik ka tervisefoorumil osalemiseks)

Foorumil osalemine eelregistreerimisega kuni 25.aprillini aadressil valgamaa@mehedliikuma.ee või telefonil 766 6176 (Leili Saluveer – Valga maavalitsus) Üritus on kõigile osavõtjatele tasuta!
Foorumi osalejate vahel loositakse välja tervislikke üllatusi!
Kohtumiseni Valgamaa meeste tervisefoorumil „Mehed liikuma 2010“!

Meeste tervisefoorumi läbiviimist toetavad: ajaleht Valgamaalane, raadio RuutFM, Valgamaa Spordiliit, Valgamaa Omavalitsuste Liit, Tõrva linn, Valgamaa Tervisenõukogu ja Euroopa Liidu Sotsiaalfondi programm «Tervislikke valikuid toetavad meetmed 2010–2013»

Tõrva avatud noortekeskus kutsub kõiki meie piirkonna (Tõrva-Helme-Põdrala) noori – ükski, koos sõprade või vanematega – osalema NOORTEKESKUSE LOGOKONKURSIL

Mida meil vaja on: logo Tõrva avatud noortekeskusele (Tõrva ANK)
Miiks meil vaja on: meil puudub logo
Mis ajaks meil vaja on: 15. maiks 2010
Mis selle eest saab: kõigi osalejate vaev saab tasuta
Mis on meie missioon: pakkuda oma teeninduspiirkonnas 7–26aastastele noortele võimalust enesearenduseks erinevate tegevuste ja koolituste kaudu, eelkõige nende endi initsiatiivi arvestades
Mis on meie visioon: luua noortele võimalus valida erinevate tegevuste seast endale parim

Meie põhiväärtused:

- loovad isiksused
- aus, avatud ja turvaline õpi- ja loomekeskkond
- lähedased ja arvestavad suhted kõigi inimeste vahel noortekeskuses
- pidev areng traditsioonide hoidmise ning uuenduslike ideede elluviimise kaudu

Meie esmased sihtgrupid:

- noor, 7–18aastane füüsiline isik
- noor täiskasvanu, 18–26aastane füüsiline isik
- noortekeskuse töökas personal

Logokonkursi tingimused

- Logo peab seonduma Tõrva avatud noortekeskuse temaatikaga.
- Logo peab olema kasutatav värvilise ja mustvalgena, trükituna ning digitaalselt.
- Konkursitöö võib esitada digitaalselt PDF-formaadis või värvilise väljatrükina.
- Märksõnad kirjutatakse ja graafikale: lihtne, silmatorkav, temaatiline
- Konkursitöö tuleb esitada kinnises ümbrikus, mis varustatud autori märgusõna ja tähise-ga "Tõrva avatud noortekeskuse logokonkurss". Osavõtja anonüümsuse tagamiseks palume osavõtja isikuandmed (nimi, telefoninumber, e-posti aadress) panna väikeses kinnises ümbrikus konkursitöö ümbriku sisse
- Üks osaleja võib esitada kuni kolm ideekavandit.

Logokavandeid ootame Tõrva avatud noortekeskusesse (hetkel Tõrva kultuurimajja Männiku 5) 15. maiks.

Täiendavat infot saab kogu konkursi toimumise jooksul telefonil 766 5338, 511 4138 või e-mailil merike69@hotmail.ee

Konkursi võitnud logo võetakse kasutusele Tõrva ANK sümbollikana koos kõigi autoriõigustega. Konkursi korraldaja jätab endale õiguse logo kavandit koostöös autoriga muuta.

Ala rahvamajas 30. aprillil kl 21 VOLBRIPIDU – nõidade karaoke Ansambel Mesipuu Pääse 50 krooni

Maximas asuv lillepood teatab, et on saanud müügile valik õuetaimi.

Oleme avatud:
E-N 9-19, R-L 9-20,
P 10-17
Müügil kinkekaardid.

EMADEPÄEVAL
HINNAÜLLATUSED!

Taas on alanud suurkaevude rajamise tellimuste vastuvõtt. Balti Puurkaev pakub teile kaevude puurimist, projekteerimist, kaevude pesu, pumpade müüki ja paigaldust. Kontakt: 521 7415 ja 504 2999, www.baltipuurkaev.ee

Tõrva linnaraamatukogu külalised on 23. aprillil kell 14 raamatusarja «Minu ...» loojad Epp ja Justin Petrone. Ootame raamatusõpru kohtumisele!

Klaasimistööd, akna- ja kasvuhooneklaaside paigaldus.
Tel 5552 1774

MÜÜGIL sõiduautode varuosad, tellimise võimalus. Kaupluse asukoht: Tõrva linn Valga 70 Kauplus avatud E-R 9-18, L 9-15

Helme-Tõrva Elu

Väljaandjad: Tõrva linnavalitsus tel 766 5310, faks 766 1731, Helme vallavalitsus tel 766 8452, faks 763 3332.

Toimetaja: Talvi Must, tel 763 2504, e-post talvim@torva.edu.ee.

Tehniline teostus ja küljendus OÜ Valgamaalase Kirjastus Valgas, trükk AS TRÜKIS Jõhvis.